

#81

KEPES György

1. Kepes György és Juliet Kepes, 1947
Fotó: Robert Capa

KEPES GYÖRGY (1906-2001)

Sham Lustre, 1985

Olaj, homok, kollázs, vászon | Oil, sand, collage on canvas, 121,5x121,5 cm
Jelezve hátoldalon | Signed on the reverse: Gy. Kepes 1985 sham lustre

Kezdő ár | Starting price: 2 800 000 Ft / 8 358 EUR
Becsérték: 4 000 000 - 6 000 000 Ft
Estimated value: 11 940 - 17 910 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE:

| korábban a művész hagyatékában

Kepes György, Moholy-Nagy László mellett, a chicagói Bauhausban tett szert világhírnévre. Bár az 1950-es évekre Kepes a természettudományos eredményekre, valamint az interdiszciplináris lehetőségekre építő közösségi művészet egyik legkarizmatikusabb figurájává vált, nem fordított hátat a hagyományos műfajoknak sem. Ilyen tradicionális médium volt számára a táblakép, mely a fotó, a film, a lumino-kinetikus képkalkotás, a hologram vagy épp a lézer művészeti célú alkalmazási módjainak kutatása mellett az életmű minden korszakában felbukkan.

Igaz azonban, hogy ezt a „hagyományos” műfajt nem épp a szokványos keretek között használta a művész. Már korai, budapesti éveiben is szokatlan eszközök, technikák alkalmazásával hívta fel magára a figyelmet. A Tamás Galériában rendezett Új progresszív művészek kiállításán bemutatott *Rosa Luxemburg emlékére* című - ma már csak reprodukcióról ismert - olajképén, festékbe kevert homokkal és a vászon felületére applikált fotókkal szokatlanul bátor, formabontó megoldásokat alkalmazott. *„Emlékeimben élénken él a felszántott föld látványa, ilyenkor megváltozik a fénye és a textúrája. (...) [B]ennem szimbolikus összefügg a föld átforgatása, megdolgozása és a föld ajándéka, a búza és a kenyér”* - idézte fel a gyermekkorai és festményei közötti összefüggést a művész egy interjúban.

Képein a földszíni tónusok dominálnak, melyeket a mű felszínére szórt homok, és az ujjal vagy festőkéssel felvitt geológiai formák, barázdák még jobban kihangsúlyoznak. Ahogy arra a fenti idézetből is következtethetünk Kepes saját műveivel egyszerre kívánt értelmi és érzéki hatásokat kelteni. Ezt a leggyakrabban „köztes műformákkal”, fényrajzokkal, fotófestménnyel, fényfreskókkal, valamint a hagyományostól eltérő technikákkal, vászonra applikált fotókkal és tárgyakkal, vagy épp kazeinnel megkötött homok használatával igyekezett elérni. Festményei anyaghasználatában a materiális és immateriális, a tapintható és a tisztán optikai ellentéte ragadható meg. Egyszerre geometrikus és absztrakt képei konkrét irányzatba nem sorolhatóak, stílusára az 1920-as években unokabátyja, Kepes Ferenc hatásra megismert gnoszticizmus eszméi hatottak. Ezek a kombinált műfajok Kepes György kettős életformájának lenyomataiként is értelmezhetőek, egy olyan művész alkotótevékenységének alkotójegyeiként, aki részben pedagógus, részben gyakorló művész. A médiumok iránt elkötelezett közösségi művészeti tevékenysége mellett, a hagyományos műfaji kapcsolatok fenntartásával kedve szerint váltogathatott a laboratórium- műhely- műterem-stúdió éppen neki tetsző közege közül.

2. Kepes György:
Rosa Luxemburg emlékére, 1929
lappang,
közli: György Kepes. *The MIT Years 1945-1977*.
Hayden Gallery, Cambridge, 1978. 26.

KASZÁS GÁBOR

